

Centralna banka Bosne i Hercegovine

Na osnovu člana 2. stava 3. tačke h), člana 7. tačaka b) i e) i članova 39., 43. i 70., a u vezi s članom 47. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 1. sjednici od 29.01.2026. godine, donosi

ODLUKU

o postupanju sa sumnjivim gotovim novcem

Član 1.

(Predmet i cilj)

- (1) Ovom odlukom se uređuje postupanje s gotovim novcem za koji se sumnja da je krivotvoren i uspostavljaju mjere za otkrivanje, povlačenje i analizu krivotvorenog gotovog novca.
- (2) Cilj odluke je zaštita integriteta gotovog novca uspostavljenjem mjera zaštite gotovog novca od krivotvorenja, odnosno mjera koje osiguravaju da gotov novac bude u opticaju isključivo u skladu s propisima koji regulišu zakonita sredstva plaćanja.

Član 2.

(Usklađenost s propisima Evropske unije)

Ovom odlukom vrši se usklađivanje s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1338/2001 od 28. 6. 2001. godine o utvrđivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja i Uredbom Vijeća (EZ) br. 1339/2001 od 28. 6. 2001. godine, o proširenju učinka Uredbe (EZ) br. 1338/2001 o propisivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja na one države članice koje nisu prihvatile euro kao jedinstvenu valutu, kao i obavezu država nečlanica koje su potpisale sporazum o saradnji (stabilizaciji) i pridruživanju.

Član 3.

(Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- a) *gotov novac* su novčanice i kovani novac konvertibilne marke i strane valute koji imaju status zakonskog sredstva plaćanja,
- b) *sumnjiv gotov novac* su novčanice i kovani novac čija autentičnost ne može biti jasno utvrđena ručnom obradom ili obradom pomoću uređaja ili za koji ima dovoljno razloga za sumnju da je krivotvoren,
- c) *krivotvoreni gotov novac* su novčanice i kovani novac izražen u konvertibilnim markama i stranoj valuti koji djelomično ili u potpunosti imaju izgled novčanice ili kovanog novca konvertibilne marke ili stranog gotovog novca, za koji je tehničkom analizom utvrđeno da je djelomično ili u potpunosti neovlašteno izrađen ili izmijenjen. Krivotvorenim gotovim novcem smatraju se i novčanice i kovani novac koji su prestali biti zakonsko sredstvo plaćanja i koji su djelomično ili u potpunosti neovlašteno izrađeni ili izmijenjeni,
- d) *osposobljeni zaposlenik* je zaposlenik obveznika koji je prošao obuku u Centralnoj banci Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Centralna banka) i stekao status instruktora za postupak provjere autentičnosti novčanica i kovanog novca ili zaposlenik obveznika koji je prošao obuku kod instruktora,

- e) *provjera autentičnosti* gotovog novca je postupak provjere gotovog novca u svrhu izdvajanja sumnjivih primjeraka,
- f) *tehnička analiza* je postupak utvrđivanja autentičnosti sumnjivog novca u Centralnoj banci, odnosno u slučaju potvrđenih krivotvorina postupak utvrđivanja načina izrade, imitacije obilježja i drugih tehničkih detalja,
- g) *tehnički i statistički podaci*, su podaci prema kojim se mogu prepoznati krivotvorene novčanice i kovani novac (tehnički opis vrste krivotvorine) i podaci o broju krivotvorenih novčanica i kovanog novca, prema njihovom porijeklu, a posebno geografskom, i
- h) *obrada gotovog novca* je postupak brojanja i provjere autentičnosti i prikladnosti novčanica i kovanog novca, ručno i/ili putem uređaja.

Član 4.

(Utvrdivanje autentičnosti sumnjivog gotovog novca)

- (1) Zakonito sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini su samo one novčanice i kovani novac koje je izdala Centralna banka.
- (2) Ako postoji sumnja da su novčanice i kovani novac kao zakonsko sredstvo plaćanja u Bosni i Hercegovini ili strane novčanice i kovani novac krivotvoreni, sumnjiv gotov novac obavezno se dostavlja na tehničku analizu u Centralnu banku, koja utvrđuje njegovu autentičnost.

Član 5.

(Postupanje organa nadležnih za borbu protiv krivotvorenja sa sumnjivim gotovim novcem)

- (1) Organi nadležni za borbu protiv krivotvorenja dopuštaju Centralnoj banci da pregleda gotov novac za koji se sumnja da je krivotvoren i Centralnoj banci bez odgađanja dostavljaju na analizu i identifikaciju potrebne uzorke svih vrsta novčanica i kovanog novca za koje se sumnja da su krivotvoreni, te tehničke i statističke podatke kojima raspolažu.
- (2) Odredba iz stava (1) ovog člana se primjenjuje tako da ne sprečava da se gotov novac za koji se sumnja da je krivotvoren upotrijebi ili zadrži kao dokazni materijal u krivičnom postupku.

Član 6.

(Postupanje Centralne banke sa sumnjivim i krivotvorenim gotovim novcem)

- (1) Centralna banka provodi tehničku analizu svake sumnjive novčanice i kovanog novca koju zaprimi.
- (2) Rezultate tehničke analize Centralna banka obavezno dostavlja podnosiocu zahtjeva.
- (3) Ukoliko se tehničkom analizom utvrdi da se radi o krivotvorenom gotovom novcu, Centralna banka zadržava novac i izuzima ga iz opticaja.
- (4) Ukoliko se tehničkom analizom utvrdi da dostavljeni gotov novac nije krivotvoren, Centralna banka vraća novac podnosiocu zahtjeva.
- (5) Sumnjiv gotov novac i krivotvoreni gotov novac se mogu dostaviti nadležnim institucijama u inostranstvu u svrhu provjere rezultata tehničke analize, klasifikacije krivotvorina ili u druge svrhe za koje Centralna banka procijeni da su opravdane.
- (6) Centralna banka pohranjuje krivotvoren gotov novac.

Član 7.

(Baza podataka o krivotvorenom gotovom novcu)

- (1) Centralna banka vodi jedinstvenu bazu podataka o tehničkim i statističkim podacima krivotvorenog novca u Bosni i Hercegovini u svrhu razmjene podataka u borbi protiv krivotvorenja gotovog novca.

- (2) Organi nadležni za borbu protiv krivotvorenja gotovog novca, u okviru svoje nadležnosti, imaju pravo pristupa bazi iz stava (1) ovog člana.
- (3) Centralna banka može odobriti pristup bazi iz stava (1) ovog člana i drugim organima u zemlji i inostranstvu u cilju sprečavanja krivotvorenja gotovog novca i bržeg otkrivanja krivotvorina.
- (4) Pristup bazi podataka za organe iz stavova (1) i (2) ovog člana bit će omogućen kada Centralna banka osigura potrebne tehničke uslove.

Član 8.

(Postupanje Centralne banke po zahtjevu istražnih organa)

- (1) Centralna banka po nalogu nadležnog suda ili tužilaštva ili po zahtjevu policijskih organa u Bosni i Hercegovini obavlja tehničku analizu novčanica i kovanog novca.
- (2) Rezultati tehničke analize vršene za potrebe krivičnog postupka se dostavljaju nadležnom organu iz stava (1) ovog člana koji je aktom zatražio tehničku analizu.
- (3) Centralna banka krivotvoreni gotov novac, za potrebe krivičnog postupka ili postupka koji mu prethodi, na pisani zahtjev, dostavlja nadležnom organu iz stava (1) ovog člana.
- (4) Centralna banka nadležnom organu iz stava (1) ovog člana stavlja na raspolaganje informacije o pojavi i obilježjima krivotvorenog gotovog novca.
- (5) Centralna banka uništava krivotvoreni novac u skladu s aktom nadležnog suda ili tužilaštva.

Član 9.

(Postupanje obveznika sa sumnjivim gotovim novcem)

- (1) Obveznici koji su dužni postupati sa sumnjivim gotovim novcem su banke sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, drugi pružaoci platnih usluga u obavljanju poslova platnog prometa i svi drugi pravni subjekti koji učestvuju u obradi novčanica i kovanog novca i njihovoj distribuciji javnosti uključujući ustanove čija se djelatnost sastoji od razmjene novčanica i kovanog novca različitih valuta, kao što su ovlaštene mjenjačnice.
- (2) Obveznici iz stava (1) ovog člana su dužni izvršiti provjeru autentičnosti svih primjeraka primljenog gotovog novca u skladu s propisom Centralne banke o provjeri autentičnosti i prikladnosti gotovog novca.
- (3) Ako pri provjeri autentičnosti primljenog gotovog novca obveznik utvrdi da je gotov novac sumnjiv, dužan ga je zadržati i bez odgađanja dostaviti u Centralnu banku na tehničku analizu, s popunjenim "*Zahtjevom za tehničku analizu sumnjivog novca*", koji se nalazi u prilogu ove odluke i čini njen sastavni dio.
- (4) Obveznik je dužan donosiocu sumnjivog gotovog novca izdati potvrdu o zadržavanju tog novca s naznakom datuma, količine, apoeni i serijskih brojeva (za novčanice).
- (5) Ako se tehničkom analizom u Centralnoj banci utvrdi da gotov novac iz stava (3) ovog člana nije krivotvoren, obveznik odmah, nakon zaprimanja rezultata tehničke analize i povrata gotovog novca, obavještava donosioca i vraća mu novac.
- (6) Odredbe ovog člana primjenjuju se i na gotov novac kojem je prestao status zakonskog sredstva plaćanja, ukoliko se posumnja u njegovu autentičnost.

Član 10.

(Centar u Centralnoj banci)

S ciljem provođenja mjera za sprečavanje krivotvorenja gotovog novca i efikasnijeg otkrivanja krivotvorenog gotovog novca, te u svrhu saradnje s ovlaštenim institucijama u zemlji i inostranstvu na sprečavanju krivotvorenja i otkrivanju krivotvorenog gotovog novca, Centralna banka uspostavlja Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca.

Član 11.

(Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca)

Centar za borbu protiv krivotvorenja, analizu novčanica i analizu kovanog novca nadležan je da:

- a) prima i evidentira zahtjeve sa sumnjivim gotovim novcem,
 - b) prikuplja tehničke i statističke podatke o krivotvorenom gotovom novcu, formira sistem za praćenje registrovanog krivotvorenog gotovog novca i stavlja podatke o krivotvorenom gotovom novcu na raspolaganje ovlaštenim korisnicima,
 - c) određuje tehničke i statističke podatke o krivotvorenom gotovom novcu od kojih se sastoji sistem za praćenje registrovanog krivotvorenog gotovog novca, uključujući i detaljan sadržaj baze podataka, funkcije nužne za upravljanje sistemom, mrežu i komunikacije, kao i sigurnosne aspekte,
 - d) priprema i saopštava informacije o pojavama krivotvorenog gotovog novca i saraduje sa nadležnim organima i tijelima u zemlji i inostranstvu,
 - e) učestvuje u pripremi i realizaciji sporazuma o saradnji u oblasti sprečavanja krivotvorenja i otkrivanja krivotvorenog gotovog novca sa ovlaštenim organima i tijelima u zemlji i inostranstvu,
 - f) organizuje i vrši osposobljavanje zaposlenika obveznika (osposobljeni zaposlenik) i ostalih zainteresovanih učesnika koji rukuju novčanicama i kovanim novcem, radi sprečavanja krivotvorenja i otkrivanja krivotvorenog gotovog novca,
 - g) saraduje s proizvođačima i dobavljačima uređaja za utvrđivanje autentičnosti novčanica i kovanog novca,
 - h) poduzima, u skladu s važećim zakonskim propisima, sve nužne mjere u cilju sprečavanja nedozvoljene reprodukcije novčanica i kovanog novca i povrede autorskih prava nad dizajnom novčanica i kovanog novca,
 - i) vrši tehničku analizu svih sumnjivih primjeraka novčanica i kovanog novca i o tome sačinjava izvještaje,
 - j) vrši klasifikaciju krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
 - k) izrađuje izvještaje o pojavi krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
 - l) pohranjuje sve primjerke registrovanih krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca,
 - m) formira komplete krivotvorenih novčanica i krivotvorenog kovanog novca za potrebe edukacije i testiranja uređaja.
- (2) Centar iz stava (1) ovog člana počet će s radom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove odluke i u tom periodu će se poduzeti sve neophodne aktivnosti za osiguranje funkcionisanja centra.
- (3) Do početka rada centra iz stava (1) ovog člana, poslove i aktivnosti iz ove odluke u vezi s gotovim novcem za koji postoji sumnja da je krivotvoren obavlja organizacioni oblik nadležan za poslove trezora u Centralnoj banci.

Član 12.

(Međuinstitucionalna saradnja radi zaštite gotovog novca od krivotvorenja)

- (1) Centralna banka saraduje sa svim nadležnim institucijama na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini i sa svim nadležnim institucijama u inostranstvu u borbi protiv krivotvorenja novčanica i kovanog novca s ciljem sprečavanja krivotvorenja i otkrivanju krivotvorina.
- (2) U svrhu realizacije saradnje iz stava (1) ovog člana guverner Centralne banke može zaključiti sporazum o saradnji s ovlaštenim institucijama u zemlji i inostranstvu i druge

sporazume o saradnji za koje smatra da su potrebni u svrhu zaštite od krivotvorenja gotovog novca.

Član 13.

(Provedba odluke)

Ovlašćuje se guverner Centralne banke da donose propise potrebne za provedbu ove odluke.

Član 14.

(Stupanje na snagu)

- (1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.
- (2) Ova odluka se objavljuje i u „Službenim novinama Federacije BiH“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

Broj: UV-122-02-1-242-16/26
Sarajevo, 29.01.2026. godine

Predsjedavajuća
Upravnog vijeća Centralne banke
Bosne i Hercegovine
GUVERNERKA
dr. Jasmina Selimović

Broj: *Broj podnosioca zahtjeva*

Mjesto i datum: *Mjesto i datum zahtjeva*

ZAHTJEV ZA TEHNIČKU ANALIZU SUMNJIVOG NOVCA

Podnosilac Zahtjeva	<i>Unesite podatke</i>
JIB	<i>Unesite podatke</i>
Adresa	<i>Unesite podatke</i>
Ime i prezime kontakt-osobe	<i>Unesite podatke</i>
Broj telefona	<i>Unesite podatke</i>
Elektronska adresa	<i>Unesite podatke</i>

VRSTA NOVCA: novčanica kovani novac

VRSTA VALUTE: KM EUR *Unesite naziv valute*

REDNI BROJ	APOEN	BROJ KOMADA	SERIJSKI BROJ 1	SERIJSKI BROJ 2	GODINA IZDANJA

Specifikacija sumnjivog novca dostavljena u Prilogu¹

NAČIN OTKRIVANJA:

- sortiranje u Centralnoj banci BiH
- unutar finansijske institucije - Back office
- pri ulasku u finansijsku instituciju - na šalteru
- javnost/trgovina
- policijska zapljena
- ostalo: *Unesite podatke*

DATUM OTKRIVANJA: *Unesite datum*

MJESTO OTKRIVANJA: *Unesite mjesto*

NOVAC OTKRIVEN U OPTICAJU: DA NE

¹ Polje se označava u slučaju većeg broja novčanica/kovanica, te se njihova specifikacija dostavlja kao prilog ovom Zahtjevu. Prilog mora sadržavati tabelu istog formata, a u njegovom zaglavlju treba navesti isti broj kao u zaglavlju Zahtjeva.

PODACI O OSOBI OD KOJE JE ODUZET SUMNJIV NOVAC

Ime i prezime/naziv pravnog lica	<i>Unesite podatke</i>
Adresa/sjedište	<i>Unesite podatke</i>
JMB/JIB	<i>Unesite podatke</i>
Broj telefona	<i>Unesite podatke</i>

DETALJI OTKRIVANJA SUMNJIVOG NOVCA

Unesite sve poznate podatke vezane za otkrivanje sumnjivog novca (polog poslovne jedinice, drugog pravnog lica ili klijenta, uplatni uređaj i dr.). Kopije dokumenata koji sadrže relevantne podatke mogu se dostaviti u prilozi.

PRILOZI:

Navesti sve što je dostavljeno u prilogu Zahtjeva

NAPOMENA: *Unesite napomenu*

Podnosilac Zahtjeva

Popunjava Centralna banka BiH

Datum zaprimanja Zahtjeva: _____

Broj prijema: _____

NAPOMENA:

Preuzeo:

Službenik Centralne banke BiH

Zahtjev se podnosi u jednom originalnom primjerku koji zadržava Centralna banka BiH. Ukoliko se obrazac dostavlja u dva primjerka, drugi primjerak (kopija) ovjerava se i vraća podnosiocu kao potvrda o predaji.